

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา
ในโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
The Factors Affecting parents' Participation Behavior in the Educational
Management at Private Early Childhood Schools in Phan District,
Chiang Rai Province

สุพรรณ นาวาจะ¹ เปี่ยมพร สุทินฤกษ์² ธิตติอาภา ตั้งคำวานิช³
Supansa Navaja, Piamporn Sutinrerk, Thitiarpha Tangkawanich

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านนโยบายของสถานศึกษา ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม และด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ 2) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 242 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD. = .51$) ด้านนโยบายของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = .47$) ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, $SD. = .66$) ด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD. = .51$) 2) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = .40$) 3) ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับมาก ($\beta = 0.281$) ด้านนโยบายของสถานศึกษา ($\beta = 0.228$) และด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ($\beta = 0.292$) ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และตัวแปรทั้ง 3 ตัว ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาร้อยละ 63.60

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม; การมีส่วนร่วม; โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of policy factors of educational institutions, the appropriateness of the time period for organizing activities, and

Received: 2024-10-13 Revised: 2024-10-25 Accepted: 2024-10-27

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเชียงราย Student Master of Education Program in Educational Administration Graduate School, Chiang Rai Collage. E-mail: ninepansa@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยเชียงราย Thesis Advisor Chiang Rai Collage. E-mail: lovelyaiw.4962@gmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม วิทยาลัยเชียงราย Co-Thesis Advisor Chiang Rai Collage. E-mail: thitiarpha.tangkawanich@crc.ac.th.

the benefits for the parent; 2) to study the level of participation behavior of parents in the provision of education; and 3) to study factors affecting parents' participation behavior in educational administration. It was a quantitative research approach. The sample group consisted of 242 parents of students. A questionnaire was used as a research tool. Statistical instruments for the data analysis were: mean, standard deviation, and multiple regression analysis

The results of the research found that 1) factors in the benefits that parents received overall was at a high level ($\bar{X} = 4.29$, SD. = .51). The policy of the educational institution was at a high level ($\bar{X} = 4.19$, SD. = .47). Appropriateness of the time period for organizing activities was at a high level ($\bar{X} = 4.08$, SD. = .66). The benefit that parents received was at a high level ($\bar{X} = 4.29$, SD. = .51). 2) Mean score of parental participation behavior was at high level ($\bar{X} = 4.17$, SD. = .40), 3) The benefits factor that parents received was at a high level ($\beta = 0.281$). The policy aspect of the educational institution was at a high level ($\beta = 0.228$); and the appropriateness of the period for organizing activities was at a high level ($\beta = 0.292$). It affected parents' participation behavior in educational management with statistical significance at the .05 level. Moreover, all three variables could predict parents' participation behavior in educational administration at 63.60%.

Keywords: factors affecting behavior; participation; early childhood private schools

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาบุคคลและสังคม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของบุตรหลาน และผลสำเร็จของระบบการศึกษาโดยรวม การศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนของสังคม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษา เป็นเสมือนปีกคู่ที่ช่วยให้เด็กบินสูงได้ไกลกว่าเดิม สร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างบ้านและโรงเรียน ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยกัน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของโรงเรียนจะช่วยให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของบุตรหลาน แต่ก็มีปัญหาหลายประการที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ ผู้ปกครองบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลาน ขาดเวลา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่หลายอย่าง ทั้งงานประจำและการดูแลครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ขาดทักษะ ผู้ปกครองบางส่วนอาจขาดทักษะในการสื่อสารหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้ไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วม ความไม่เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง (วาสนา รังสร้อย, 2564: 278-292) ผู้ปกครองบางส่วนอาจรู้สึกว่าการตนเองไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษา อุปสรรคด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางเศรษฐกิจอาจเป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองบางกลุ่ม

การศึกษาและทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผนและดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า นโยบายของสถานศึกษา (สมจินตนา คุ่มภัย, 2559: 733-748) ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม (มุฮัมหมัดอาฟีฟ อัสซอลีฮีร์, 2560: 45-58) และผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ (วาสนา รังสร้อย, 2564: 278-292) เพื่อให้ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและมีส่วนร่วมในการสร้างอนาคตที่ดีให้กับลูกหลาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในระยะยาว ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรหลาน และคุณภาพของการศึกษาโดยรวม การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังไม่เพียงแต่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและครอบครัว แต่ยังเป็นการสร้างสรรคสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กในทุกด้าน ประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ คือ ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การทำความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้ จะช่วยให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนและดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยเป็นโรงเรียนหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยตามขอบข่ายภารกิจงานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัว เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน กิจกรรมบางกิจกรรมที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมได้แต่ได้รับความร่วมมือน้อย และผู้ปกครองยังขาดการดูแลเอาใจใส่ในด้านการเรียนของนักเรียน (วาสนา รังสร้อย, 2564: 278-292)

ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ในโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งการสร้างคุณภาพของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจแก่ผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านนโยบายของสถานศึกษา ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม และด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา จากการทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ 1. นโยบายของสถานศึกษา 2. ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม 3. ผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ และในส่วน

ของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ 1. การสนับสนุนการเรียนรู้ 2. การติดต่อสื่อสาร 3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม 4. การเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา 5. การติดตามและสนับสนุนความพร้อมในการเรียนรู้

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย ในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 650 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ วิจัยกลุ่มโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย ในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567-เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอาชีพ

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) อาศัยเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอรับเอกสารรับรองโครงการวิจัยในมนุษย์ ได้สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม โดยผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยเชียงราย เพื่อพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างหมายเลข CRC.IRB No.038/2567 หลังจากได้รับอนุมัติจริยธรรมวิจัยแล้ว นำส่งหนังสือความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย กรอกแบบสอบถามจำนวน 242 ชุด และได้รับกลับคืนครบตามจำนวน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และสถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย ในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 มีช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 ส่วนใหญ่การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 สถานภาพสมรสคู่ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, SD. = .43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อย คือ ผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ ($\bar{X} = 4.29$, $SD. = .51$) นโยบายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = .47$) และความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.08$, $SD. = .66$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวม (N = 242 คน)

ปัจจัย	X	SD.	ระดับ
นโยบายของสถานศึกษา	4.19	.47	มาก
ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม	4.08	.66	มาก
ผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ	4.29	.51	มาก
รวม	4.18	.43	มาก

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = .40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = .46$) การติดตามและสนับสนุนความพร้อมในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = .56$) และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.97$, $SD. = .54$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาโดยรวม (N = 242 คน)

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
1. ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้	4.18	.50	มาก
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.25	.46	มาก
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.18	.53	มาก
4. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา	3.97	.54	มาก
5. ด้านการติดตามและสนับสนุนความพร้อมในการเรียนรู้	4.25	.56	มาก
รวม	4.17	.40	มาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ ($\beta = 0.281$) รองลงมาคือนโยบายของสถานศึกษา ($\beta = 0.228$) และความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ($\beta = 0.292$) และทุกด้านมีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ร้อยละ 63.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาโดยรวม (N = 242 คน)

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t	Sig	Tolerance	VIF
(Constant)	41.484	5.167		8.028	.000		
X ₃ ผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ	5.540	1.144	0.281	4.843	.000	0.745	1.343
X ₁ นโยบายของสถานศึกษา	4.923	1.345	0.228	3.661	.000	0.646	1.547
	4.509	0.917	0.292	4.971	.000	0.727	1.375

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t	Sig	Tolerance	VIF
X ₂ ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม							

R = .636 , R² = .405 , Adj. R² = .397 , S.E._{est} = 7.95192 , F = 53.923

Y = พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากการที่ผู้ปกครองได้รับผลประโยชน์จากสถานศึกษา การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของบุตรหลาน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และความต้องการของบุตรหลานได้ดีขึ้น และสามารถให้การสนับสนุนที่เหมาะสมได้ เพื่อให้บุตรหลานได้รับการดูแลอย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยาพร สนทนา (2565: 139-155) พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญในด้านนโยบายของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในด้านนโยบายของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรหลานเป็นหนึ่งในความกังวลสำคัญของผู้ปกครองทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญในการวางรากฐานพัฒนาการของเด็ก ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญกับนโยบายต่างๆ ของโรงเรียนอย่างมาก เพื่อให้มั่นใจว่าบุตรหลานจะได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และนโยบายของโรงเรียนจะสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานและแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจินตนา คุ่มภัย (2559: 733-748) พบว่า การมีส่วนร่วมแก่ชาวชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบโดยใช้นโยบายและกลยุทธ์การจัดกิจกรรมหรือโครงการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับความเหมาะสมของช่วงเวลาและการจัดกิจกรรมต่างๆ เพราะผู้ปกครองต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของบุตรหลาน และต้องการมีโอกาสพูดคุยกับครูเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ การจัดประชุมในช่วงเวลาที่ไม่ขัดกับเวลาทำงานของผู้ปกครองส่วนใหญ่ และมีการเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ จะทำให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีที่ผู้ปกครองจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุตรหลาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลีลีร์ (2560: 45-58) พบว่า การวางแผนและจัดสรรเวลาในการ จัดกิจกรรมอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามวันเวลาที่กำหนด ที่จะสามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย ในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากงานวิจัยพบว่า ด้านการติดต่อสื่อสารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย การใช้แอปพลิเคชัน หรือโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร ทำให้ผู้ปกครองได้รับข้อมูล

ข่าวสารที่เป็นประโยชน์และสามารถติดต่อสอบถามข้อสงสัยได้อย่างสะดวก การสื่อสารที่ดีเป็นรากฐานสำคัญของความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เมื่อผู้ปกครองได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและเข้าใจถึงกระบวนการเรียนรู้ของบุตรหลาน ก็จะสามารถให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในเป้าหมายและกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติกา เหมืองอุ่น และ ประวดี พันผาสุข (2563: 293-302) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านการกำกับติดตามและสนับสนุนความพร้อมในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับรองลงมา เนื่องจากผู้ปกครองทุกคนต้องการให้บุตรหลานเติบโตและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ การให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามและสนับสนุนความพร้อมในการเรียนรู้ของบุตรหลาน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีผลต่อพัฒนาการในทุกด้านของเด็ก การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อพัฒนาการของผู้เรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และความต้องการเฉพาะตัวของบุตรหลานได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถปรับวิธีการเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล การส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง และสามารถดูแลตนเองได้ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจินตนา คุ่มภัย (2559: 733-748) พบว่าการศึกษาระดับปฐมวัย ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามและสนับสนุนความพร้อมในการเรียนรู้ของบุตรหลาน อยู่ในระดับมาก

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา อยู่ในระดับมากแต่คะแนนต่ำสุด เนื่องจากผู้ปกครองทุกคนต้องการให้บุตรหลานเติบโตและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาต่างๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีผลต่อพัฒนาการในทุกด้านของเด็ก การเข้าร่วมประชุมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงพัฒนาการของบุตรหลานในด้านต่างๆ รวมถึงความคาดหวังของโรงเรียน และสามารถร่วมกันวางแผนในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวัชร บุญประเสริฐ พนมพร จันทรปัญญา (2561: 125-136) พบว่าด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนการเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เช่น การให้ข้อมูลที่ชัดเจน การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของบุตรหลานและของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ปกครองให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองเองสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและบุคลากรได้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วาสนา รังสร้อย (2564: 278-292) พบว่าปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับนั้นไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแต่อย่างใด

ปัจจัยด้านนโยบายของสถานศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา เป็นลำดับต่อมา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาที่ลูกหลานจะได้รับ ดังนั้น นโยบายที่ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยของเด็กจึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองพิจารณาเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างโปร่งใส มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีการติดตาม

ประเมินผลการศึกษา อีกทั้งผู้ปกครองยังชื่นชอบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี ที่ปลอดภัย สุขภาพดี และคำนึงถึงถึงความสำคัญในการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งแสดงว่าผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนมีนโยบายที่รองรับความหลากหลายของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจินตนา คุ่มภัย (2559: 733-748) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบสร้างการมีส่วนร่วมแก่ชาวชุมชน โดยใช้นโยบายและกลยุทธ์การจัดกิจกรรมหรือโครงการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก

ปัจจัยด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องจากความสะดวกสบาย ความเหมาะสมของกิจกรรมที่จัดขึ้น ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมมีผลต่อการดึงดูดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้ปกครองต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนผ่านช่องทางที่สะดวกและเข้าถึงง่าย เช่น เฟสบุ๊กและไลน์ การอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น สถานที่จัดกิจกรรมที่เหมาะสม ระยะเวลาที่ไม่ขัดแย้งกับกิจวัตรประจำวัน จะส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลิฮีร์ (2560: 45-58) พบว่า การวางแผนและจัดสรรเวลาในการจัดกิจกรรมอย่างถูกต้อง เหมาะสม ตามวันเวลาที่กำหนด ที่จะสามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย ในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่ามีปัจจัยหลัก 3 ประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายของสถานศึกษาด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม และด้านผลประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ไม่เพียงแต่เกิดจากความตั้งใจของผู้ปกครองเอง แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายของโรงเรียน การสื่อสาร และความสะดวกสบายที่โรงเรียนจัดให้ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะการวิจัย(Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองรับทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ การที่ผู้ปกครองเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ จะทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น
 - 1.2 สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาด้วย
 - 1.3 การระบุช่วงเวลาการทำกิจกรรมควรมีการสอบถามผู้ปกครองก่อน
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายพื้นที่การวิจัยให้ครอบคลุมมากขึ้น เช่น การศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในเขตพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดเชียงราย หรือแม้กระทั่งขยายไปยังจังหวัดอื่น ๆ ทั้งในภาคเหนือและภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อ

เปรียบเทียบข้อมูลและหาแนวโน้มที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- โชติกา เหมืองอุ่น ประวัติ พันผาสุข. (29 ก.ย. 2563). การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. 8 (32): 293-302.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญยาพร สนทนา. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2. *วารสารรอยแก่นสาร*. 7(8): 139-155.
- พรวัชร บุญประเสริฐ พนมพร จันทรปัญญา. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล เอกชน: การวิเคราะห์ความคาดหวังและการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลตรุณนิมิต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น* 12(Supplement): 125-136.
- มุฮัมหมัดอาฟีฟี อัสซอลิฮ์. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด และการเรียนรู้ของ เด็กมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารอัล-อิกมะฮ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*. 7(13): 45-58.
- วาสนา รังสร้อย. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*. 8(1): 278-292.
- สมจินตนา คุ่มภัย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ ที่ บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย ศิลปากร*. 9(2): 733-748.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

